

СВІТЛАНА СТЕПАНЕНКО: ШЛЯХ НАЦІОНАЛЬНИЙ

Світлана Степаненко — директор студії «Кінематографіст»

Нагальною потребою є створення окремої державної структури у складі Кабінету Міністрів України, яка послідовно і ефективно займалася б винятково питаннями екранних мистецтв.

При ній із солідними повноваженнями (як дорадчий орган чи наглядова рада) має бути Спілка кінематографістів, завдання якої — поставити чиновника (в хорошому сенсі слова)

на службу митцеві й мистецтву. Підлісок і трава на теренах кінематографа ростуть швидко і без допомоги. (Доки розумний роздягався — дурень річку переплив). Приміром, як гриби, ростуть фільми — «осучаснена» класика, де панують всемогутній рейтинг і спритні люди.

Держструктура плюс НСКУ мають захистити тих митців, які складають «заварку» у чайнику вару. І які не можуть ні випросити, ні вкрасти гроші на кіно.

I. Фахівцям треба дати не рибу, а вудку. Нефінансування з держбюджету — ключовий інструмент розвитку всього кінопроцесу: необхідно, щоб запрацювали вже прийняті закони й програми. Як? Замість нових довгострокових програм і монбланів слів (вони вже є) зазначена держструктура має розробити механізм реалізації за-

конів і підзаконних актів щодо кіно.

Приміром, домогтися, щоб стягнення відрахувань з показу фільмів спеціальним розпорядженням було поставлено за обов'язки хоч би й податковій інспекції як основному державному органу, якому закон надав право стягнення.

Що ж до квоти національного продукту по ТБ, то ця структура мала б порушити кілька справ проти телеканалів, які не додержуються квоти, і проти Нацради з питань ТБ (як співвідповідача), яка або не проводить моніторинг, або не діє.

II. Слід вирішити питання з упорядкуванням фінансування держзамовлень. Існуюча система не дає змоги творчо працювати над фільмом, особливо коли кошти надходять через Казначейство.

III. Кіноосвіта. Молодим митцям вкрай не вистачає економічних (щодо виробництва і просування фільмів) і правових знань. Особливо щодо прав на інтелектуальну власність та її захисту.

IV. Доробок українських кінематографістів — значний. І його грамотне і цілеспрямоване використання у всьому світі могло б стати в пригоді не тільки митцям, які створили цей доробок, але і всій кіногалузі.

Зазначена держструктура повинна формуватися з урахуванням думки НСКУ і щоквартально звітувати перед громадськістю про ефективність своєї роботи.

ПЕТРО БОРИСІВ: ШЛЯХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ

Петро Борисів — фінансист, президент компанії Entertainment Finance Menegement LLC

Українське кіно може вижити тоді, коли воно буде зорієнтоване на зовнішні ринки. Перед запуском фільму його проект слід переглядати щодо перспективи: чи може бути прибуток з фільму і хто платитиме, щоб його подивитись? Якщо ніхто, то слід подумати, чи варто його робити. Звичайно, це не стосується кінолітопису, який не матиме прибутку. Але звичайне кіно мусить мати комерційні корені. Такою є світова практика. В таких країнах, як Англія, Італія, Німеччина, де держава підтримує кіноіндустрію фінансово, це зрозуміли і почали робити фінансові аналізи з дистрибуції фільмів. Це треба робити і в Україні. Але я не знаю, скільки людей в Україні справді вміють робити такі фільми. Найкращі фахівці є в Америці, й 90% прибутку світової кіноіндустрії іде в кіноіндустрію американську. Решта світу бореться тільки за 10% прибутку.

Кіно нині є задорого: середній фільм у Голлівуді коштує майже 60 мільйонів доларів, дистрибуція й маркетинг — ще 40. На одному фільмі кіноіндустрія не виживе, їх треба робити 10–15. Таких коштів держава не має. Щоб вижити, українська кіноіндустрія мусить знайти спосіб залучати частку прибутку американської кіноіндустрії. Україна має виробляти кіно не тільки для себе, а також для частини тих 90%, що становлять прибуток світового кіно, тобто ми мусимо тут працювати для англомовних фільмів, які продаватимуться у всьому світі. І щоб випускати такі фільми, треба створити умови для залучення ресурсів.

У світі панує величезна конкуренція, щоб виробляти такого роду фільми. Бо це великі прибутки, заробітки. Державі залишаються прибутки, які не експортуються і на яких тримається своя, домашня

кіноіндустрія. Результат ще й той, що світ дізнається про Україну, її історію, людей. Щоб привезти сюди кінопродукцію американську, треба перемогти конкуренцію італійців, німців, французів. Там уже дорого робити кіно. Таким чином кіновиробництво просувається все далі на Схід. Спершу до цього були залучені такі країни, як Чехія, Угорщина. Але й там виробництво фільмів уже дороге. Останнім часом це почалося в Румунії, але сьогодні вважають, що там також задорого. В Україні ще можна робити західне кіно дешево. І прийдуть в Україну, але треба створити умови. Це значить, що держава мусить створити фінансові ініціативи. Можливо, це будуть спеціальні податкові структури, спеціальна допомога з фінансування кіно, але це не означає, щоб сказати американцям: «Приїжджайте, бо тут дешево».

Я подав деякі пропозиції для уряду України. Поки що відповіді немає, але сподіваюсь. Тобто про це ще рано говорити. Але якщо ці пропозиції приймуть, то маємо надію, що кіноіндустрія приїде сюди й буде серйозно працювати.

Йдеться не про інвестиції в кіно американське, аби його тут продукували, а про спільні фінансові структури, фінансові корені, щоб робити й українське кіно. Але таке кіно, яке дивитимуться не тільки в Україні, а й у багатьох країнах світу. В такий спосіб українська кіноіндустрія ростиме, держава допомагатиме. Треба нагодувати цю індустрію, але правильно. Тому що мистецтво є, здібності є, люди вміють і люблять працювати. Тепер держава повинна дати можливість працювати своїй кіноіндустрії, а не якихось інших держав.

Записала Лариса Брюховецька. 28 січня 2005.